

**Voorontwerp van besluit van de Waalse Regering tot vaststelling van de
ecologische doorgangsgebieden bedoeld in artikel D.II.2 §2, vierde lid,
van het Wetboek van Ruimtelijke Ordening**

De Waalse Regering,

Gelet op het Wetboek van Ruimtelijke Ordening, inzonderheid artikel D.II.2;

Gelet op de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud;

Gelet op de Richtlijn 2001/42/EG van 27 juni 2001 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's;

Gelet op het besluit van de Waalse Regering van 28 juli 2017 tot vaststelling van de verdeling van de ministeriële bevoegdheden en tot regeling van de ondertekening van haar akten;

Gelet op het Besluit van de Waalse Regering van 3 augustus 2017 tot regeling van de werking van de Regering;

Gelet op het genderrapport opgesteld op 26 juni 2018 in overeenstemming met artikel 2 van het besluit van de Waalse Regering van 29 juni 2017 houdende uitvoering van artikel 3, 2°, van het decreet van 11 april 2014 houdende uitvoering van de resoluties van de Vrouwenconferentie van de Verenigde Naties die in september 1995 in Peking heeft plaatsgevonden en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de gewestelijke beleidslijnen;

Gelet op het advies van de Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening van XXX;

Gelet op het advies van de Beleidsgroep Milieu van XXX;

Gelet op het advies van de Beleidsgroep Landelijke Aangelegenheden van XXX;

Gelet op het advies van de Unie van de Waalse steden en gemeenten van XXX;

Gelet op het advies XXX van de Raad van State, gegeven op XXX met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende de instemming van Waalse Regering van 8 juni 2017 met de methodologie voor de herziening van het ruimtelijk ontwikkelingsplan;

Overwegende dat voorgenoemd Wetboek in artikel D.II.2, §2 bepaalt dat de ruimtelijke structuur van het ruimtelijk ontwikkelingsplan "*de door de Regering aangenomen ecologische doorgangsgebieden*" opneemt;

Overwegende dat de identificatie van ecologische doorgangsgebieden op het grondgebied van Wallonië ook bijdraagt tot het nakomen van twee verbintenissen van de Europese Unie, te weten het verlies van biodiversiteit in de Unie tegen 2020 tot staan te brengen en de biodiversiteit en de ecosysteemdiensten in de Europese Unie tegen 2050 te beschermen, te evalueren en te herstellen;

Overwegende dat de strategie voor het natuurbehoud in Wallonië gebaseerd is op het concept van ecologische vermazing; dat dit overeenstemt met een reeks natuurlijke en seminatuurlijke ecosystemen, maar ook met onderling verbonden vervanghabitats die in de vitale behoeften van soorten en hun populaties zullen kunnen voorzien;

Overwegende dat de ecologische doorgangsgebieden bouwstenen zijn van het ecologische netwerk; dat zij een belangrijke rol spelen op verschillende niveaus voor het voortbestaan op lange termijn van planten- en diersoorten;

Overwegende dat de ecologische doorgangsgebieden bedoeld in artikel D.II.2, §2 van voorgenoemd Wetboek moeten worden ingericht, rekening houdend "*met hun biologische waarde en hun continuïteit met het oog op een grondgebiedomvattende dichte ecologische vermazing*";

Overwegend dat op gewestelijk niveau rekening moet worden gehouden met de vorming van netwerken van natuurlijke milieus met een hoge biologische waarde die kenmerkend zijn voor de dichtbebladerde bosgebieden en de verschillende soorten kwetsbare en marginale bodems die geassocieerd zijn met het reliëf en het hydrografisch netwerk, teneinde de samenhang van de ecologische vermazing te waarborgen;

Overwegende dat er vijf types van ecologische doorgangsgebieden kunnen worden geïdentificeerd op gewestelijke schaal:

- de dichtbebladerde bosgebieden;
- de kalkgraslanden en bijbehorende omgeving;
- de Ardense toppen;
- de hoge Ardense valleien;
- de alluviale vlakten;

Overwegende dat de ecologische doorgangsgebieden die worden toegeschreven aan de dichtbebladerde bosgebieden een opeenvolging van bosmassieven met elkaar verbinden, die vaak bestaan uit oude boombestanden en waarvan de bodem weinig menselijke ingrepen heeft ondergaan, en die een grote diversiteit aan bossoorten huisvesten;

Overwegende dat de ecologische doorgangsgebieden die worden toegeschreven aan de kalkgraslanden en bijbehorende omgeving een opeenvolging van kalkgraslanden en droge gronden met elkaar verbinden die aanwezig zijn op droge, erg oppervlakkige gronden (kalksteen, leisteen, kiezelhoudend, zinkhoudend, enz.), alsook seminatuurlijke open habitats die onderlinge verbindingen vormen, dat deze milieus een groot aantal beschermde of bedreigde soorten herbergen en een erg grote erfgoedwaarde hebben, zowel op gewestelijk als op Europees niveau;

Overwegende dat de ecologische doorgangsgebieden die worden toegeschreven aan de Ardense toppen een opeenvolging van heidegebieden, laagvenen en habitats die geassocieerd worden met de turfgronden van de Ardense hooglanden met elkaar in verbinding brengen die erg waardevolle ecosystemen vormen;

Overwegende dat de ecologische doorgangsgebieden die worden toegeschreven aan de hoge Ardense valleien een opeenvolging van erg vochtige gebieden van groot biologisch belang die de bovenste delen van de Ardense valleien innemen, zoals moerasbossen, gebieden met waterbronnen, laagvenen, vochtige graslanden en habitats op erg oppervlakkige bodems zoals de hellingsbossen met elkaar in verbinding brengen, en dat deze gebieden van groot biologisch belang zijn;

Overwegende dat de ecologische doorgangsgebieden die worden toegeschreven aan de alluviale vlakten die kenmerkend zijn voor de brede valleien van het hydrografisch netwerk vochtige gebieden met elkaar in verbinding brengen waaronder poelen, waterplassen, vochtige graslanden, rietlanden, vochtige heide, alluviale bossen, enz., die een grote biodiversiteit herbergen;

Overwegende dat de aangenomen ecologische doorgangsgebieden mogelijk niet verwaarloosbare effecten op het milieu kunnen hebben; dat de Waalse Regering een beoordeling van hun effect op het milieu heeft laten uitvoeren;

Overwegende dat de milieueffecten van de tenuitvoerlegging van de voorgenomen ecologische doorgangsgebieden werden beoordeeld in de zin van Richtlijn 2001/42/EG; dat het adviesbureau STRATEC S.A., hiertoe gemachtigd, werd aangesteld om deze beoordeling uit te voeren;

Overwegend dat de auteur van de studie concludeert dat voorgenomen ecologische doorgangsgebieden zich richten op een reeks milieus die een grote biodiversiteit herbergen;

Overwegend dat de auteur van de studie tot de conclusie komt dat de betreffende milieus vaak een relatief lineair patroon vertonen en dat de voorgenomen ecologische doorgangsgebieden, in combinatie met lokale ecologische doorgangsgebieden (< 1.000 m), ongeveer 96% van de totale oppervlakte aan door de wet op het natuurbehoud erkende sites met elkaar in verbinding brengt.

Overwegende dat de auteur van de studie oordeelt dat de afgezonderde natuurgebieden die niet ontsloten worden door ecologische doorgangsgebieden doorgaans een beperkte oppervlakte hebben en op soms aanzienlijke afstanden van andere beschermde gebieden liggen; dat de inspanningen die nodig zouden zijn om deze gebieden via extra doorgangsgebieden met het netwerk te verbinden, niet de voordelen rechtvaardigen die deze doorgangsgebieden zouden opleveren voor het ecologische netwerk.

Overwegende dat de Regering het niet eens is met deze analyse; dat, rekening houdend met de argumenten van de auteur van de studie, het inderdaad niet relevant is om 4% van de erkende locaties op gewestelijk niveau met elkaar te verbinden, maar het niettemin mogelijk is om deze op bovenlokaal en lokaal niveau met elkaar te verbinden via bestaande ecologische corridors, zoals hagen, bomen, boomgaarden, met gras begroeide taluds, akkerranden, poelen, zoetwatersloten, valleibodems, waterlopen, verlaten spoorlijnen of andere elementen die op lokaal niveau zouden worden geïdentificeerd als instrumenten van ruimtelijke ordening van een lagere schaal;

Overwegende dat de auteur van de studie van oordeel is dat de voorgenomen ecologische doorgangsgebieden een erg positieve impact hebben op het biologisch erfgoed (minder versnippering van natuurgebieden, ontwikkeling van ecologische continuïteit, intensivering van de ecosysteemdiensten, enz.) en de leefomgeving (behoud van ruimte groen in de buurt of binnen verstedelijkte gebieden, behoud van het landelijke landschap, enz.);

Overwegende dat de auteur van de studie van oordeel is dat de voorgenomen ecologische verbindingzones ook een beperkter maar nog steeds positief effect hebben op andere milieuaspecten, zoals bodemgebruik (ruimten worden beschermd tegen artificialisatie), demografische en sociale aspecten (inrichten van leef- en ontmoetingsplekken) en het bouwkundig en archeologisch erfgoed (verbetering van de erfgoedkenmerken en complementariteit van voorgenomen activiteiten);

Overwegende dat de auteur van de studie van oordeel is dat de voorgenomen ecologische doorgangsgebieden een meer gematigd effect hebben op de mobiliteit (bijkomende technische beperkingen om de continuïteit van de ecologische verbindingzones over wegen te waarborgen) en de economie (investeringen die nodig zijn voor de mogelijke verwerving van bepaalde gronden, extra voorzieningen en financiële prikkels om ecologische doorgangsgebieden te handhaven of te verbeteren);

Overwegende dat de auteur van de studie van oordeel is dat de uitvoering van de voorgenomen ecologische doorgangsgebieden effect zou hebben op de bebouwbaarheid of de exploitatie (beperkingen of moeilijkheden) voor

economische doeleinden van onroerende goederen die door de geplande tracés worden doorkruist;

Overwegende dat het Wetboek van Ruimtelijke Ordening de Waalse Regering de bevoegdheid geeft om de ecologische doorgangsgebieden vast te leggen die moeten worden opgenomen in de ruimtelijke structuur van het ruimtelijk ontwikkelingsplan, dat een indicatieve waarde heeft; dat de effecten van de uitvoering ervan derhalve moeten worden beoordeeld in het licht van de indicatieve waarde van het ruimtelijk ontwikkelingsplan;

Overwegende dat het aan de kleinschaligere plannen is om er het tracé van te verfijnen in functie van de lokale kenmerken; dat het daarom op die schaal is dat de effecten van de ecologische doorgangsgebieden moeten worden beoordeeld en eventuele corrigerende maatregelen moeten worden genomen;

Overwegend voorts dat het door de auteur van de studie vastgestelde risico moet worden genuanceerd, aangezien de praktijk aantoont dat het verbod op bouwwerken niet noodzakelijkerwijs de beste oplossing is om netwerken van natuurlijke habitats te waarborgen en dat het vaak beter is om deze dimensie te integreren in het projectontwerp; overwegende dat de inrichtingen die gepaard gaan met de invoering van ecologische doorgangsgebieden in veel gevallen bijvoorbeeld gunstig zijn voor de ontwikkeling van landbouwactiviteiten; dat bovendien de balans tussen de beperkingen inzake uitbating die zij kunnen genereren en hun effecten op de activiteiten op de lange termijn meestal positief is (erosie, bescherming van de entomofauna, enz.);

Overwegende dat de omvang van de eventuele beperkingen van het bodemgebruik als gevolg van de geplande ecologische doorgangsgebieden eveneens moet worden genuanceerd; dat deze enkel betrekking hebben op de onroerende goederen die niet in de krachtens de wet op het natuurbehoud erkende locaties gelegen zijn;

Overwegende dat, vanwege de keuze van de aaneen te sluiten milieus, de ecologische doorgangsgebieden overwegend in dunbevolkte, weinig verstedelijkte of moeilijk te bebouwen gebieden gelegen zijn (Ardense toppen, hoge Ardense valleien);

Overwegende dat de auteur van de studie een aantal opvolgings- en mitigatiemaatregelen voorstelt die, indien ze worden ingevoerd, globaal erg positieve effecten zullen sorteren op het milieu;

Overwegende dat de auteur van de studie concludeert dat de identificatie van de ecologische doorgangsgebieden het mogelijk maakt om strategische gebieden voor natuurbehoud aan te wijzen, waar de inspanningen verdubbeld moeten

worden om een verdere versnippering van het grondgebied of verder ruimtebeslag te voorkomen;

Overwegend dat het voorgestelde ontwerpbesluit mogelijk niet verwaarloosbare milieueffecten kan hebben in een ander gewest, een lidstaat van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij het Verdrag van Espoo van 25 februari 1991 betreffende de beoordeling van de milieueffecten in een grensoverschrijdende context; dat het ter advies aan de bevoegde overheden is voorgelegd:

- van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest;
- van het Vlaams Gewest;
- van het Région Grand-Est (Franse Republiek);
- van het Région des Hauts-de-France (Franse Republiek);
- van Rijnland-Palts (Bondsrepubliek Duitsland);
- van Noordrijn-Westfalen (Bondsrepubliek Duitsland);
- van de provincie Limburg (Koninkrijk der Nederlanden);
- van het Groothertogdom Luxemburg;

Overwegende dat het voorontwerp van besluit ter advies werd voorgelegd aan:

- de Beleidsgroep Ruimtelijke Ordening (afdeling Ruimtelijke planning van het gewest);
- de Beleidsgroep Leefmilieu;
- de Beleidsgroep Landelijke Aangelegenheden (afdeling Natuur);
- de vzw Unie van de Waalse steden en gemeenten;

Overwegende dat het voorontwerp van besluit aan een openbaar onderzoek werd voorgelegd van XX tot XX, samen met het ontwerpplan van ruimtelijke ontwikkeling en een milieubeoordeling;

Overwegende in het bijzonder het verband tussen het onderhavige besluit en het ruimtelijk ontwikkelingsplan; overwegende dat het onderhavige besluit op kaart de ecologische doorgangsgebieden die voor een samenhangende ecologische vermazing op de schaal van het gewestelijk grondgebied identificeert en begrenst; dat de ruimtelijke structuur van het ruimtelijk ontwikkelingsplan de door de wet op het natuurbehoud erkende gebieden en de door het onderhavige besluit geïdentificeerde ecologische doorgangsgebieden "overneemt"; dat het niet aan het ruimtelijk ontwikkelingsplan van het grondgebied is om deze te identificeren, noch om hun wettelijke reikwijdte te bepalen;

Overwegende echter, dat het ruimtelijk ontwikkelingsplan door middel van de ruimtelijke structuur en de uitvoeringsbeginselen ervan enerzijds de verschillende activiteiten op het grondgebied wil structureren om bij te dragen tot een betere bescherming van de erkende gebieden (wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud) en de continuïteit van de door de Regering goedgekeurde ecologische doorgangsgebieden wil behouden, en anderzijds de versnippering van de onbebouwde ruimten wil verminderen door ervoor te zorgen dat deze gebieden in

netwerken met elkaar verbonden worden om zo een ecologisch netwerk tot stand te brengen op gewestelijke schaal;

Overwegende dat overeenkomstig paragraaf 1 van artikel D.II.16 van het Wetboek van Ruimtelijke Ordening, de inhoud van het ruimtelijk ontwikkelingsplan een "indicatieve waarde" heeft, aangezien het inderdaad een algemeen beleidsdocument voor de ruimtelijke ordening van het Gewest betreft; dat voortaan de rechtskracht van de uitvoeringsbeginselen en van de ruimtelijke structuur van het ruimtelijk ontwikkelingsplan datgene is wat overeenkomt met de indicatieve waarde van het instrument;

Overwegende dat overeenkomstig paragraaf 2 van artikel D.II.16 van het Wetboek van Ruimtelijke Ordening, het ruimtelijk ontwikkelingsplan - en dus de ruimtelijke structuur die de ecologische doorgangsgebieden weergeeft - van toepassing is op het gewestplan, de (meergemeentelijke en gemeentelijke) plannen en leidraden;

Overwegend dat in dezelfde paragraaf ook wordt gespecificeerd dat het ruimtelijk ontwikkelingsplan enkel van toepassing is op bepaalde aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunningen of stedenbouwkundige attesten (hetzij vergunningen van gewestelijke omvang of voor omvangrijke stedenbouwkundige projecten); dat voor deze aanvragen voor vergunningen of stedenbouwkundige attesten nr.2, het ruimtelijk ontwikkelingsplan in elk geval enkel van toepassing is op de locatie van het project en niet op de andere kenmerken ervan (architectonisch aspect, omvang, enz.);

Overwegende dat de plannen en leidraden die na de inwerkingtreding van het ruimtelijk ontwikkelingsplan zijn goedgekeurd, alsmede de afgifte van bepaalde vergunningen van gewestelijke omvang in principe in overeenstemming moeten zijn met het ruimtelijk ontwikkelingsplan; dat het inderdaad de kleinschaligere plannen zijn die het tracé van deze ecologische doorgangsgebieden moeten verfijnen op basis van de lokale bijzonderheden; dat het Wetboek van Ruimtelijke Ordening echter voorziet in de mogelijkheid voor een plan, een programma, een gewestelijke leidraad voor stedenbouw en de vergunningen waarop deze toepassing is, om af te wijken van de indicatieve waarde van het ruimtelijke ontwikkelingsplan mits aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan;

BESLUIT:

Artikel 1. De Waalse Regering neemt de ecologische doorgangsgebieden met indicatieve waarde, zoals bedoeld in artikel D.II.2 §2, lid 4 van het Wetboek van Ruimtelijke Ordening en die door middel van de bij onderhavig besluit gevoegde kaart geïdentificeerd worden, aan.

Artikel 2. Dit besluit treedt in werking op XXX.

Artikel 3. De minister van Ruimtelijke Ordening en de minister van Leefmilieu worden belast met de uitvoering van onderhavig besluit.

Namen, (datum)

Voor de Federale Regering:

De Minister-President,

Willy BORSUS

De minister van Natuur,

René COLLIN

De minister van Ruimtelijke Ordening,

Carlo Di ANTONIO